

РІШЕННЯ

щодо невідповідності Драчука С.М., який виявив намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України, визначеним Конституцією України та Законом України «Про Конституційний Суд України» вимогам до судді Конституційного Суду України

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 26.12.2025 (протокол № 209) питання щодо відповідності Драчука С.М., який виявив намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України, визначеним Конституцією України та Законом України «Про Конституційний Суд України» вимогам до судді Конституційного Суду України, та встановив таке.

28.11.2025 відбулося засідання Комітету з питань правової політики, на якому вже розглядалися документи, подані особами, які виявили намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України. Згідно із рішенням Комітету від 28.11.2025 (протокол № 206) деяким з цих осіб відповідно надано додатковий строк до 12.12.2025 включно для подання та виправлення відповідних документів.

Згідно із частиною четвертою статті 148 Конституції України, частиною першою статті 11 Закону України «Про Конституційний Суд України» суддею Конституційного Суду може бути громадянин України, який володіє державною мовою, на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту і стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ятнадцять років, високі моральні якості, є правником із визнаним рівнем компетентності.

На підставі поданих документів Комітет встановлює відповідність осіб, які виявили намір обійняти посаду судді Конституційного Суду, визначеним Конституцією України та Законом України «Про Конституційний Суд України» вимогам (щодо громадянства, володіння державною мовою, віку, освіти і стажу), після чого ухвалює рішення про допуск або про відмову в допуску до конкурсного відбору (абзац перший частини другої статті 10⁶ Закону України «Про Конституційний Суд України»).

Стосовно осіб, які виявили намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України, але не відповідають визначеним Конституцією України вимогам, Комітет ухвалює обґрунтоване рішення про відмову у допуску до конкурсного відбору (абзац шостий частини п'ятої статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України).

Комітет протягом трьох днів після ухвалення рішення про допуск кандидата на посаду судді Конституційного Суду України до конкурсного відбору передає документи такого кандидата до Апарату Верховної Ради України для організації проведення спеціальної перевірки відповідно до Закону України «Про запобігання корупції», перевірки, передбаченої Законом України «Про очищення влади», а також копії таких документів до Дорадчої групи експертів, яка здійснює діяльність відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України», для оцінювання моральних якостей і рівня компетентності у сфері права кандидатів і надання списку оцінених кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України (частина шоста статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України, Закон України «Про очищення влади»).

До Комітету від **Драчука Сергія Миколайовича**, який виявив намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України, додатково надійшли такі документи:

- 1) 4 заяви до Апарату Верховної Ради України;
- 2) виправлена автобіографія;
- 3) інформація щодо стажу професійної діяльності кандидата у сфері права;
- 4) копія архівного витягу з наказу ректора Інституту підготовки кадрів Служби безпеки України від 18.07.1994 щодо зарахування на військову службу в органи СБУ курсантом 1 курсу факультету підготовки оперативних працівників;
- 5) копія витягу з наказу Голови Служби безпеки України від 30.05.2015 щодо призначення Драчука С.М. провідним науковим співробітником Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України (далі – ІСТЕ СБУ);
- 6) копія витягу з наказу Голови Служби безпеки України від 15.01.2016 щодо призначення Драчука С.М., але не зазначено, на яку посаду;
- 7) копії рапортів на ім'я директора ІСТЕ СБУ від 02.09.2017, 20.01.2018, 14.06.2018, 22.06.2018 щодо прохання встановити Драчуку С.М. певні доплати;
- 8) особовий рахунок військовослужбовця СБУ щодо надбавок та доплат з 15.06.2015 на посаді провідного наукового співробітника;
- 9) копія тимчасових функціональних обов'язків Драчука С.М. з частково закритою інформацією на період перебування його в розпорядженні директора ІСТЕ СБУ за посадою провідного наукового співробітника від 06.12.2019;
- 10) копія наказу ЦУ СБУ від 10.01.2018 про затвердження Положення про наукову і науково-технічну діяльність у Службі безпеки України та копія цього Положення;
- 11) наказ СБУ від 10.08.2009 про затвердження Статуту ІСТЕ СБУ та копія цього Статуту;
- 12) копії 10 висновків Департаменту контррозвідувального захисту

економіки держави СБУ, центру наукових досліджень, аспірантури і докторантури Національної академії СБУ, НКЦ «Інститут оперативної діяльності та державної безпеки» (при ЦУ СБУ), Інституту дослідження проблем державної безпеки, ІСТЕ СБУ щодо результатів обчислення тривалості безперервної календарної військової служби, вислуги років в Збройних Силах, органах безпеки, стажу безперервної служби в органах безпеки для виплати процентної надбавки за вислугу років. Відповідно до останнього висновку від 30.06.2015 загальний стаж вислуги років складав 20 років 10 місяців і 27 днів, але з них 5 років навчання. При цьому у цих висновках не зазначено про посади, які займав Драчук С.М.;

13) копія атестації за період з листопада 2011 року до травня 2013 року від 29.05.2013;

14) паперова копія декларації кандидата на посаду відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» за 2024 рік, поданої 11.12.2025, та посилення на відповідну сторінку Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

15) копія диплома магістра з додатком до нього;

16) заява про проведення перевірки, передбаченої Законом України «Про очищення влади», із засвідченими відповідними додатками;

17) засвідчена копія трудової книжки;

18) копії документів про надання допуску до державної таємниці;

19) копії перших сторінок наукових публікацій у виданнях «Вісник прокуратури» № 12(78) грудень 2007, «Юридичний радник» № 1 (27) лютий 2009, «Юридичний радник» № 2(28) квітень 2009;

20) копія контрольного листа звірок анкетних даних військовослужбовця та його ознайомлення з особовою справою;

21) копія довідки про перебування на військовій службі із частково закритою інформацією.

Відповідно до копії контрольного листа звірок анкетних даних військовослужбовця та його ознайомлення з особовою справою (відсутні будь-які відомості, на підставі яких можна встановити, який орган видав чи оформив відповідний документ) надано такі дані:

19.02.2001 - оперуповноважений 1 відділу УФЕБ ДКЗЕД СБУ;

10.10.2003 - старший оперуповноважений 1 напрямку 1 відділу УФЕБ ДКЗЕД СБУ;

13.12.2004 - аспірант аспірантури та докторантури Національної академії СБУ;

07.12.2005 - аспірант аспірантури та докторантури НА СБУ;

30.01.2009 - провідний науковий співробітник 3 наукової лабораторії НКЦ при СБУ;

08.02.2010 - провідний науковий співробітник 1 сектору 2 наукової лабораторії ІДПДБ СБУ;

11.11.2014 - провідний науковий співробітник наукової лабораторії #2 НОЦ НА СБУ;

08.10.2015- провідний науковий співробітник 1 відділу 5 центру ІСТЕ СБУ;
 22.03.2016 - провідний науковий співробітник 5 відділу 1 центру ІСТЕ СБУ;
 19.10.2017- провідний науковий співробітник 5 відділу 1 центру ІСТЕ СБУ;
 12.10.2018- провідний науковий співробітник 5 відділу 1 центру СБУ;
 02.04.2019 - провідний науковий співробітник 5 відділу 1 центру ІСТЕ СБУ.

Слід зазначити, що Конституція України і Закон України «Про Конституційний Суд України» не визначають поняття «стаж у сфері права».

Відповідне поняття міститься в статті 69 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (обрахунок стажу професійної діяльності кандидата у сфері права починається після отримання ним вищої юридичної освіти), але виключно для цілей цього Закону.

Згідно із абзацом другим частини першої статті 8 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» час перебування громадян України на військовій службі зараховується до їх страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби.

Відповідно до частини п'ятої статті 13 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» висновки щодо застосування норм права, викладені у постановах Верховного Суду, є обов'язковими для всіх суб'єктів владних повноважень, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права.

Так, у рішенні Касаційного адміністративного суду від 06.03.2018 у справі № 800/562/17, Верховний Суд дійшов висновку, що **стажем роботи в галузі права є стаж на посаді, кваліфікаційні вимоги до якої передбачають наявність вищої юридичної освіти із присвоєнням освітньо-кваліфікаційного рівня не нижче спеціаліста.**

Критерієм віднесення стажу роботи до роботи у сфері права суд визначив виконання особою передбачених посадовою інструкцією обов'язків, пов'язаних із правозастосовною діяльністю, яка полягає у здійсненні систематичного виконання таких функцій, як розроблення та/або застосування норм права.

Частиною третьою статті 119 Кодексу законів про працю України передбачено, що за працівниками, направленими для проходження базової військової служби, призваними на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період або прийнятими на військову службу за контрактом, у тому числі шляхом укладення нового контракту на проходження військової служби, під час дії особливого періоду на строк до його закінчення або до дня фактичного звільнення **зберігаються місце роботи і посада** на підприємстві, в установі, організації, фермерському господарстві, сільськогосподарському виробничому

кооперативі незалежно від підпорядкування та форми власності і у фізичних осіб - підприємців, **у яких вони працювали на час призову.**

Зазначене свідчить про те, що в рамках конкурсу на посаду судді Конституційного Суду України перебування громадян України на військовій службі не безумовно зараховується до стажу професійної діяльності у сфері права.

З метою реалізації передбаченої абзацом другим частини першої статті 8 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» гарантії на момент вступу на військову службу особа повинна здійснювати професійну діяльність, яка підлягає зарахуванню до стажу професійної діяльності у сфері права.

При цьому для кандидатів на посаду судді Конституційного Суду України обрахунок стажу професійної діяльності у сфері права починає відлік саме після отримання вищої юридичної освіти.

Для віднесення посади до такої, що підлягає зарахуванню до стажу професійної діяльності у сфері права, необхідно визначити чи взагалі вимагає така посада від особи наявності юридичної освіти, а також чи пов'язаний характер виконуваної особою роботи на цій посаді зі правозастосовною діяльністю.

Враховуючи, що Комітет встановлює відповідність осіб, які виявили намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України, визначеним Конституцією України та Законом України «Про Конституційний Суд України» вимогам (щодо громадянства, володіння державною мовою, віку, освіти і стажу) на підставі поданих ними документів, **особа, яка виявила намір обійняти посаду судді Конституційного Суду України, має довести належними та достатніми документами наявність у неї необхідного стажу професійної діяльності у сфері права.**

У виправленій автобіографії Драчук С.М. зазначає, що безпосередньо перед тим, як розпочати у 1994 році військову службу, він працював головним податковим інспектором Державної податкової інспекції по Подільському району міста Києва. Натомість вищу юридичну освіту Драчук С.М. отримав лише у 1999 році, а тому робота на посаді податкового інспектора не може вважатися початком стажу професійної діяльності у сфері права. При цьому Драчуком С.М. не надано посадових інструкцій, що не дозволяє встановити кваліфікаційні вимоги до цієї посади, а також її функціональні обов'язки.

Останній запис в трудовій книжці зроблено 15.07.1994 про звільнення із зазначеної вище посади.

Початок військової служби пов'язаний із вступом на навчання, яке завершилося у 1999 році отриманням вищої юридичної освіти.

У військовому квитку вказано, що кандидат перебував на військовій службі в органах СБУ на посадах осіб офіцерського складу з 02.08.1999 до 08.09.2020).

В автобіографії деталізується, що у період з 1999 року до 2020 року Драчук С.М. проходив військову службу в органах СБУ на посадах осіб офіцерського складу (оперативний уповноважений, старший оперативний уповноважений ЦУ СБУ, аспірант, науковий співробітник, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відповідного закладу вищої освіти та науково-дослідних установ системи СБУ). За словами кандидата, на цей час він перебуває на військовій службі за контрактом осіб офіцерського складу.

При цьому документально підтверджено роботу на посадах із зазначенням безпосередньо функціональних обов'язків з назвами цих посад **тільки у двох випадках.**

1. Про посаду провідного наукового співробітника наукової лабораторії № 2 науково-організаційного центру Національної академії СБУ йдеться в атестації від 29.05.2013, де зазначено, що Драчук С.М. працював на цій посаді з 13.08.2012 та постійно залучався до підготовки аналітичних документів, опрацювання та проведення наукової експертизи проектів законів України та відомих нормативно-правових актів з питань контррозвідувальної діяльності. До того ж, в цій атестації вказано, що за останньою атестацією за 2011 рік займаній посаді Драчук С.М. відповідає. При цьому не вказано, якій саме посаді.

2. Про посаду провідного наукового співробітника Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України (далі – ІСТЕ СБУ) йдеться у витязі з наказу про призначення на цю посаду від 30.05.2015, 4 рапортах від 02.09.2017, 20.01.2018, 14.06.2018, 22.06.2018 щодо прохання встановити Драчуку С.М. певні доплати, особовому рахунку військовослужбовця СБУ щодо надбавок та доплат (інформація з 15.06.2015), копії тимчасових функціональних обов'язків Драчука С.М. на період перебування його в розпорядженні директора ІСТЕ СБУ від 06.12.2019 з частково закритою інформацією. В цих документах вказується про те, що Драчук С.М. безпосередньо брав участь у підготовці нормативно-правових документів, забезпечував юридичне супроводження матеріалів для здійснення державної реєстрації авторських прав ІСТЕ СБУ та СБУ на службові твори, брав активну участь у заходах, пов'язаних з науково-методичним і нормативно-правовим забезпеченням судово-експертної та науково-технічної діяльності відповідно до основних завдань Інституту. Зокрема згідно із його Статутом Інститут бере участь у розробленні та розробляє проекти нормативно-правових актів з питань, що належать до компетенції Інституту, нормативних документів, здійснює інформаційно-аналітичне та нормативно-методичне забезпечення науково-технічної та судово-експертної діяльності відповідно до основних завдань Інституту.

У виправленій автобіографії кандидат зазначив про наявність стажу наукової роботи (понад 15 років) у відомих наукових закладах (підрозділах) в системі СБУ, **однак документами, що підтверджують професійну діяльність у сфері права, фактично є тільки названі вище документи щодо посади провідного наукового співробітника у період з 2012 до 2019 року.**

Документального підтвердження функціональних обов'язків на посадах оперативного уповноваженого, старшого оперативного уповноваженого ЦУ СБУ, наукового співробітника, старшого наукового співробітника НКЦ «Інститут оперативної діяльності та державної безпеки» (при ЦУ СБУ) Драчуком С.М. не надано. Із наданих документів неможливо встановити кваліфікаційні вимоги до цих посад, а також дослідити функціональні обов'язки кандидата.

До того ж, з приводу деяких з цих посад Драчук С.М. зазначає, що певна інформація є інформацією з обмеженим доступом, або посадові інструкції знищені, або певний заклад припинив діяльність, що не дозволяє провести оцінку цих посад на предмет того, чи підлягає робота на них зарахуванню до стажу професійної діяльності у сфері права.

Крім того, в поданій кандидатом інформації щодо стажу професійної діяльності в сфері права вказано, що відповідно до пункту 43 Положення про проходження військової служби військовослужбовцями Служби безпеки України, затвердженого Указом Президента України від 27.12.2007 № 1262/2007, призначення військовослужбовців СБУ на посади та переміщення їх по службі здійснюється з додержанням вимоги – у разі призначення на посади та в усіх випадках переміщення по службі військовослужбовців СБУ *має* забезпечуватись їх використання за основною або спорідненою спеціальністю чи з урахуванням набутого досвіду (основною спеціальністю Драчука С.М. є правознавство, а спорідненою – менеджмент).

Отже, в поданих кандидатом додаткових документах йдеться про стаж безперервної служби в органах безпеки понад двадцять років. Проте стаж професійної діяльності безпосередньо у сфері права із зазначенням функціональних обов'язків документально підтверджено, починаючи з **серпня 2012 року до листопада 2019 року**.

Таким чином, **на підставі поданих Драчуком С.М. документів** неможливо однозначно встановити наявність у кандидата підтвердженого стажу професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ятнадцять років.

При цьому, Комітет надавав Драчуку С.М. можливість подати додаткові документи для підтвердження стажу професійної діяльності у сфері права відповідно до абзацу сьомого частини п'ятої статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України.

На підставі пункту 3 частини першої статті 13 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частин другої, п'ятої - шостої статті 208⁴ Регламенту Верховної Ради України, статей 10⁵-10⁶, 10¹⁰ і 11 Закону України «Про Конституційний Суд України» та частини другої статті 57 Закону України «Про запобігання корупції» Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Визнати Драчука Сергія Миколайовича таким, що не відповідає встановленим Конституцією України та Законом України «Про Конституційний Суд України» вимогам до судді Конституційного Суду України (щодо підтвердженого документально стажу професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ятнадцять років), а також відмовити цій особі у допуску до конкурсного відбору на посаду суддів Конституційного Суду України.

Голова Комітету

Д.В. МАСЛОВ

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
Підписувач: Маслов Денис Вячеславович
Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000005D15310089A9E000
Дійсний до: 17.02.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
04-26/04-2025/300688 від 29.12.2025

2095433